

Pasjeswet?

'En wanneer een vreemdeling bij u in uw land vertoeft, zult gij hem niet onderdrukken. Als een onder u geboren Israëliet zal u de vreemdeling gelden, die bij u vertoeft; gij zult hem liefhebben als uzelf, want gij zijt vreemdeling geweest in het land Egypte: Ik ben de Here, uw God.'

Leviticus 19:33 en 34

DOCUMENTATIECENTRUM NEDERLANDSE POLITIEKE

Het vreemdelingenbeleid is voorwerp van aanhoudende en toenemende zorg voor de overheden. De staat, de nationale en centrale overheid, is belast met de toelating van buitenlanders. De gemeenten, de lokale overheden, zijn verantwoordelijk voor een redelijk bestaans- en welvaartsminimum van hun ingezetenen.

In een cynische bui kan ik gelukkig zijn met het kennelijk onvermogen om hierin enige coördinatie te bewerken, omdat daardoor voor de betrokkenen (en hun beschermers) een zekere mate van ruimte wordt gecreëerd. Als politiek actief mens onder meer geïnteresseerd in de relaties tussen provincies en gemeenten kan ik mij bij deze onvolkomenheid in ons overheidsbestel echter niet neerleggen.

Wat denkt ú van een centrale overheid, die buitenlanders in het algemeen tolereert als er sprake is van voldoende middelen van bestaan en passende huisvesting, en van lokale overheden, die hun uiterste best doen om deze mensen (ten dele voor rekening van de staat) bijvoorbeeld aan huisvesting en bij-

standsuitkeringen te helpen zonder te controleren of zij legaal in Nederland verblijven? De centrale overheid werkt zichzelf ook behoorlijk tegen door arbeidsbemiddeling aan illegalen aan te bieden zonder zich te bekommeren om legitieme aanwezigheid.

Deze problematiek is in discussie naar aanleiding van een discussiestuk van de Staatssecretaris van Justitie over een mogelijke herziening van de vreemdelingenwet, zodat de ongecoördineerdheid van het huidige beleid zoveel mogelijk wordt tegengegaan. Uit de grote hoeveelheid principiële problemen wil ik er hier twee lichten.

In de eerste plaats vraag ik mij af waarom aan de grens of op straat een onderscheid wordt gemaakt tussen Nederlanders en niet-Nederlanders. Veel Nederlanders wensen (vooral op straat) niet in de situatie gebracht te worden, dat men verplicht is zich te legitimeren. Waarom willen wij dit wel voor buitenlanders? (Een misverstand is dat nu geen identificatieplicht voor buitenlanders zou gelden.)

Afgezien van een niet effectieve (bovendien ook op andere zaken, zoals invoer van goederen, gerichte) grenscontrole is praktisch iedereen in dit land vrij om zich te bewegen waarheen hij wil. Voor buitenlanders is noodhulp (zoals directe medische zorg en rechtsbijstand) zonder legitimatie in principe even vrij beschikbaar als voor Nederlanders.

Uiteraard trekt het hoge minimumniveau van sociale voorzieningen met name op het gebied van de sociale zekerheid vreemdelingen aan. Op de lange termijn lijkt het een taak voor onder meer het Nederlands buitenlands en met name het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid om optrekking van het welvaartsniveau op wereldschaal mede te bewerkstelligen. Het komt mij volkomen redelijk voor om deze sociale voorzieningen alleen voor Nederlanders en voor legale, reeds langere tijd in Nederland verblijvende vreemdelingen ter beschikking te stellen. Legitimatie aan het loket is daarvoor voldoende, algemene legitimatieplicht is daarvoor niet noodzakelijk. Andere vreemdelingen, die niet enige tijd voor de sociale voorzieningen hebben meebetaald, zullen moeten worden teruggebracht naar hun land van herkomst. Een internationaal aanvaard asielenbeleid behoort te worden toegepast op hen, waar dit thuis problematisch zou zijn uit een oogpunt van gebrek aan mensenrechten.

In de tweede plaats komt het mij voor, dat het vreemdelingenbeleid een scherpere scheiding vraagt tussen overheid en niet-overheid, ook wel maatschappij dan wel samenleving genoemd. Wij moeten aanvaarden, dat effectieve grenscontrole in ons kleine land, waar wij onze boterham grotendeels samen met buitenlanders (Benelux, EG) verdienen, zeer moeilijk of vrijwel onmogelijk is. Indien de illegale buitenlanders in nood komen, dan zijn er twee adressen waar zij kunnen aankloppen, namelijk bij de overheden en bij de talrijke instanties die wij samenleving noemen. Wat de overheden betreft vind ik het logisch en aanvaardbaar, dat zij vóór het tot structurele hulpverlening komt allereerst de toelatingsregels (inclusief asiel)

toepassen. Waarom zouden echter de talrijke, gevarieerde organisaties in de samenleving niet zelfstandig een oordeel mogen vormen over de vraag of zij hun veronderstelde zorg niet zouden mogen uitstrekken om de illegale buitenlander aan passende huisvesting en middelen van bestaan te helpen? Voor volwassen christenen is deze vraag reeds impliciet beantwoord toen zij besloten zich christen te (blijven) noemen.

Ik zal niet ontkennen, dat een dergelijk standpunt ook voor de overheden problemen oproept, met name omdat deze door allerlei (vooral financiële) regelingen diep in de samenleving zijn doorgedrongen. Juist de ontwarring van al deze regelingen, die deel uitmaakt van het huidige CDA-beleid, geeft aan een veelheid van organisaties de plicht om zich te beraden op hun eigen verantwoordelijkheden. Het Christen Democratisch Appèl richt zich ook op de samenleving om het noodzakelijke verantwoordelijkheidsbesef te stimuleren.

Kortom: Waarom laten wij de buitenlanders waarvoor de samenleving door zorgzame activiteiten de verantwoordelijkheid op zich heeft genomen, niet onder ons wonen?

